

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לספרויות זרות ובלשנות – שנת הלימודים תשפ"א 2020-021

שם הקורס: המרחב העירוני בספרות מודרנית ועכשווית

מס' קורס:

שם המרצה: ד"ר ציביה פרנק ויגודה

שעות קבלה:

"אם העיר היא טקסט, איך נקרא אותה?" (ג'וייס קרול אוטס) קורס זה בוחן את ייצוג העיר בספרות מודרנית ועכשווית. מרחבים עירוניים הם סמל של העידן המודרני, של החלומות, הפחדים והמיתוסים עליהם המודרניות מבוססת. ערים קיימות במרחב המציאותי ובדמיון; בני האדם חווים אותן ומספרים אותן, הולכים בתוכן וכותבים אותן; הן המקום למפגשים מורכבים בין האני, האחר והעולם.

דרך הקריאה בקטעי טקסטים קאנוניים מהמאה ה-19 ותחילת המאה ה-20 (שארל בודלר, וולט וויטמן, וולטר בנימין) ובטקסטים עכשוויים (פטריק מודיאנו, זאדי סמית), נחקר ייצוגים רגשיים ומיתיים של העיר. מפריז ללונדון ולניו יורק, טקסטים אלה מציגים את העיר ואת הקיום האנושי בתוכה כמרחב המוגדר על ידי תיעוש, קפיטליזם, קולוניאליזם, גלות וטראומה קולקטיבית. נבחן נקודות מפגש בין הגיאוגרפיה של העיר והמפוי של האני.

הקורס יקנה היכרות עם טקסטים מכוננים של הספרות המודרנית והעכשווית ויסקור את התמות המרכזיים בחקר העיר בספרות כשדה מחקר.

הקורס ילמד מושגי יסוד בניתוח הסוציולוגי, האנתרופולוגי והאמנותי של העיר.

הקורס ייתן כלים לניתוח הייצוג הספרותי של העיר – מטפורות, דימויים מיתיים, מסורות ייצוג.

פרשיות לימודים:

הקורס מאורגן סביב שלושה צירים: ציר כרונולוגי (מאמצע המאה ה-19 עד תחילת המאה ה-21), ציר גיאוגרפי (פריז, לונדון, ניו יורק) וציר טקסטואלי, המשווה את ההיבטים הפואטיים והתמתיים של כתיבת העיר. הציר הטקסטואלי כולל את ייצוג המרחב העירוני ומשמעותו המטפורית (מארג הרחובות והשכונות, גבהים ומרחקים, אתרי שוליים, אמצעי תחבורה ומעבר), את הדימויים עליהם ייצוג העיר מבוסס (כגון: בבל, קוסמוס, גיהנום, ג'ונגל, מפלצת, אנייה ועוד), ואת האופן שבו הסופר.ת והדמויות חווים את העיר.

מבוא הקורס ייתן סקירה של מקום העיר בספרות מודרנית וימקם את הטקסטים הנלמדים בתוך הקורפוס של ספרות עירונית ("Urban literature").

היחידה הראשונה של הקורס בוחנת את התגובה הפואטית לעיר המודרנית, ההמונית, המתועשת, המוארת (בודלר, וויטמן), יחידה השנייה עוסקת במסעות שיטוטים בתוך השכבות הגיאוגרפיים, האדריכליים וההיסטוריים של העיר (בנימין, מודיאנו)

היחידה השלישית בוחנת את המקום של האני הנשי במרחב ובחברה העירונית בספרות פוסטקולוניאלית (סמית).

דרישות והרכב ציון הקורס

נוכחות	✓ _ חובה
עבודה 1	40%
עבודה 2	60%

רשימה ביבליוגרפית:

- Baudelaire, Charles, *The Spleen of Paris* [Le Spleen de Paris] (1869) [A selection of prose poems]
Benjamin, Walter, *The Arcades Project* [Das Passagen-Werk] (1982) [1927-1940] [A selection of fragments]
Modiano, Patrick, *Dora Bruder* (1997)
Smith, Zadie, *NW* (2012) [a chapter]
Whitman, Walt, "Brooklyniana", No.36 (1862)
Whitman, Walt, "Mannahatta", "City of Ships", "Crossing Brooklyn Ferry" in *Leaves of Grass* (ed. of 1867)